

AI Index: MDE 13/032/2014
12 June 2014

ایران: حکم اعدام ۳۳ سنی را لغو کنید
گزارش‌های منتشر شده نگرانی‌هایی را در مورد محاکمات ناعادلانه برانگیخته است

(۲۲ خرداد ۱۳۹۳) -- ۱۸ گروه و یک وکیل برجسته مدافع حقوق بشر از مقام‌های ایرانی خواستند تا حکم ۳۳ مسلمان سنی مذهب که به اتهام "محرابه" محکوم به اعدام شده‌اند را لغو کرده و اجرای تمامی احکام اعدام را متوقف کنند. یک تن از این ۳۳ نفر احتمالاً در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال سن داشته‌است. فراخوان این گروه‌های حقوق بشری در حالی صورت می‌گیرد که نگرانی‌های جدی در مورد ناعادلانه بودن روند قضایی این متهمان، و همچنین شمار بالای اعدام‌های گزارش شده در سال گذشته در ایران وجود دارد، از جمله اعدام غلامرضا خسروی سوادجانی، مخالف سیاسی، که ۱۱ خرداد به اجرا درآمد.

براساس اطلاعاتی که گروه‌های مدافع حقوق بشر گردآوری کرده‌اند اکثر این متهمان بین سال‌های ۸۸ تا ۹۰ در استان کردستان توسط ماموران وزارت اطلاعات دستگیر شده و پیش از محاکمه، بدون دسترسی به وکیل و یا ارتباط با خانواده، برای چندین ماه در سلول انفرادی نگهداری می‌شده‌اند. این اعتقاد وجود دارد که آنها در این دوران شکنجه شده و یا مورد بدرفتاری قرار گرفته‌اند.

سی و یک تن از این افراد در شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب تهران، یک تن در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران و یک تن در شعبه ای از دادگاه انقلاب سندج محاکمه شده‌اند. محکومیت آنها به اعدام به خاطر جرایمی همچون "اجتماع و تبانی به قصد اقدام علیه امنیت ملی"، "تبلیغ علیه نظام"، "عضویت در گروه‌های سلفی"، "افساد فی الارض"، و "محرابه" بوده است که به صورت مبهمی تعریف شده‌اند. دو جرم "افساد فی الارض"، و "محرابه" با مجازات احتمالی اعدام همراه است.

این جرایم که در قانون مجازات اسلامی به گونه‌ای مبهم تعریف شده‌اند از شفافیت و دقتی که باید بر اساس حقوق کیفری بین‌المللی داشته باشند، برخوردار نیستند. به گفته این گروه‌های مدافع حقوق بشر، مقام‌های ایرانی با متهم کردن افراد به این جرایم به طور مداوم حق آزادی مذهب، بیان و تجمع را نقض و افراد را دستگیر و زندانی می‌کنند. همچنین این

گروه‌ها تأکید دارند مقامات ایران با توسل به این قوانین، بدون ارائه مدرک، فعالین را به حمایت از گروه‌های مسلح متهم می‌کنند.

بر اساس اطلاعاتی که در اختیار این گروه‌های حقوق بشری قرار گرفته به نظر می‌رسد که متهمین اتهام شرکت در مبارزات مسلحانه را رد کرده و تأکید دارند تنها به خاطر اعتقادات خود و فعالیت‌هایی همچون شرکت در جلسات مذهبی و پخش مطالب مذهبی دستگیر شده‌اند. در ایران اکثر مسلمانان شیعه و سنی‌ها در اقلیت هستند. اکثر سنی‌های ایرانی به اقلیت کرد و بلوچ تعلق داشته و مدتهاست که به تبعیض دولت علیه خود معترضند، تبعیض‌هایی که هم در بطن قوانین موضوعه و هم در اعمال آن قوانین دیده می‌شود.

بر اساس قانون جدید مجازات اسلامی قوه قضائیه باید پرونده این ۳۳ تن را مرور کند. در قانون جدید، اگر افراد شخصاً اقدام مسلحانه انجام نداده باشند محارب محسوب نشده و باید حکم اعدام آنها لغو شود. قانون جدید مجازات اسلامی می‌تواند به نجات جان این ۳۳ تن و دیگر کسانی که به اتهام محاربه به اعدام محکوم شده‌اند بی‌انجامد، اما با توجه به اعدام غلامرضا خسروی سوادجانی که در دادگاهش هیچ مدرکی مبنی بر مبارزه مسلحانه او ارائه نشده بود به نظر می‌رسد مقام‌های ایرانی قانون جدید مجازات اسلامی را اعمال نمی‌کنند.

دست کم یک نفر از این ۳۳ نفر، برزان نصرالله زاده، بر اساس اطلاعات کارت ملی اش در زمان ارتکاب جرمی که به آن متهم است زیر ۱۸ سال سن داشته است. اعدام افرادی که در هنگام ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال دارند خلاف قوانین بین‌المللی و کنوانسیون حقوق کودک بوده که ایران از امضاءکنندگان آن است.

چهار تن از این افراد حامد احمدی، جهانگیر دهقانی، جمشید دهقانی و کمال مولایی متهم به قتل روحانی سنی ملا محمد شیخ الاسلام، نماینده کردستان در مجلس خبرگان رهبری هستند. این چهار تن با رد این اتهام تأکید می‌کنند که این قتل در شهریور ۸۸ صورت گرفته در حالی که آنها چند ماه پیش از آن بین خرداد تا تیر ۸۸ بازداشت شده‌اند. دیوان عالی کشور در شهریور ۹۲ احکام اعدام این چهار تن را تأیید کرده و پرونده آنها به اداره اجرای احکام ارسال شده است. این مردان در معرض خطر فوری اعدام قرار دارند.

به گزارش گروه‌های مدافع حقوق بشر احکام اعدام چهار تن دیگر در این گروه (سید جمال موسوی، عبدالرحمان سنگانی، صدیق محمدی، و سید هادی حسینی) نیز به تأیید دیوان عالی کشور رسیده است. پرونده ۲۵ تن باقی مانده هنوز مورد بررسی دیوان عالی کشور قرار نگرفته است. اکثر این متهمان در زندان‌های رجایی‌شهر و قزلحصار در شهر کرج نگهداری می‌شوند. بنا به گزارش‌ها یکی از این افراد یعنی سید جمال موسوی در زندان سنندج در استان کردستان زندانی است.

گروه‌های مدافع حقوق بشر نگران هستند که این ۳۳ نفر در جریان محاکمه‌هایی به اعدام محکوم شدند که در آن بر خلاف استانداردهای بین‌المللی محاکمه عادلانه، اصولی همچون حق دفاع متهم رعایت نشده بود. بر اساس اطلاعاتی که توسط این گروه‌ها جمع‌آوری شده برخلاف اصل ۳۵ قانون اساسی ایران که حق داشتن وکیل را تضمین می‌کند، حداقل عده‌ای از این مردان از دسترسی به وکیل منتخب خود چه پیش از دادگاه و چه در حین محاکمه محروم بوده‌اند.

بنا بر گزارش‌ها، وکلای انتصابی آنها اجازه نداشتند با آنها در زندان ملاقات کرده و به پرونده موکلانشان دسترسی نداشته‌اند. چند تن از این متهمان می‌گویند وکلای خود را اولین بار تنها دقایقی پیش از آغاز دادگاه خود ملاقات کرده‌اند. جلسات محاکمه پشت درهای بسته برگزار شده و بنا به گزارش‌ها تنها بین ۱۰ تا ۳۰ دقیقه به طول انجامیده است.

برخی از این افراد همچنین ادعا می‌کنند حکم اعدامشان بر اساس "اعترافاتی" است که تحت فشار شکنجه و بدرفتاری از آنها گرفته شده است. اصل ۳۸ قانون اساسی ایران "هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع" را منع کرده است. چندین تن از این متهمان در نامه‌های سرگشاده‌ای از بدرفتاریهای فیزیکی و روحی که در زندان بر آنها اعمال شده نوشته‌اند. شهرام احمدی، یکی از این متهمان، نوشته است:

"ماموران سپاه پاسدان با لگد به سر و صورتم می‌زدند و دماغ و سرم را شکستند... دماغ شکسته ام مداوا نشد... و اکنون مشکل تنفسی دارم... یکی از بازجوها که می‌دانست بدن من [به خاطر بدرفتارهای پیشین] دچار زخمهای عمیق شده، با مشت به شکم ضربه زد که منجر به باز شدن زخم و خونریزی شدید آن شد. هنگامی که در بیمارستان سندانج بودم با اسمی غیر از اسم خودم مرا معرفی کردند... زخم‌هایم بعدها عفونت کرد و داروهایی را که دکتر برایم می‌نوشت به من نمی‌دادند."

این گروه‌های مدافع حقوق بشر هیچ اطلاعاتی مبنی بر اینکه مقام‌های ایرانی در مورد ادعاهای شکنجه و بدرفتاری این زندانیان تحقیقی انجام داده باشند کسب نکرده است. بر اساس ماده ۵۷۸ قانون مجازات اسلامی مقام‌هایی که برای کسب اعتراف دست به شکنجه می‌زنند باید مجازات شوند. در همین حال اصل ۷ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی که به تصویب ایران رسیده است شکنجه و بدرفتاری را منع می‌کند.

در همین حال گزارش‌ها در مورد محاکمه این افراد حاکی از نقض اصل ۱۴ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است که در آن اصل برائت (فرض بی‌گناهی متهم)، دسترسی متهم به وکیل منتخب، در اختیار داشتن زمان و امکانات لازم برای دفاع و همچنین عدم اجبار به شهادت در دادگاه تضمین شده است. کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد تأکید دارد "در پرونده‌هایی که به حکم اعدام می‌انجامد دقت بالا در تضمین اصول دادگاه عادلانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است."

باتوجه به روند ظاهراً ناقص قضایی، این ۱۸ گروه و یک وکیل مدافع حقوق بشر از مقام‌های ایرانی می‌خواهند بلافاصله اعدام این افراد را متوقف و احکام اعدام آنها را لغو کنند. مقام‌های ایرانی باید دست کم با پیروی از استانداردهای بین‌المللی محاکمه عادلانه این افراد را بدون احتمال مجازات اعدام دوباره محاکمه کند.

نام این ۳۳ تن به ترتیب حروف الفبا سید شاهو ابراهیمی، حامد احمدی، شهرام احمدی، عالم برماشتی، امید پیوند، سید عبدالهادی حسینی، جهانگیر دهقانی، جمشید دهقانی، محمدیاور رحیمی، بهمن رحیمی، مختار رحیمی، عبدالرحمان سنگانی، فرزاد شاه نظری، بهروز شاه نظری، کاوه شریفی، آرش شریفی، امجد صالحی، محمد غریبی، وریا قادری فرد، محمد کیوان کریمی، صدیق محمدی، پوریا محمدی، طالب ملکی، کمال ملایی، سید جمال موسوی، کیوان مؤمنی فرد، تیمور نادری زاده، فرشید ناصری، برزان نصرالله زاده، احمد نصیری، ادریس نعمتی، فرزاد هنرجو، و کاوه ویسی است.

ایران از نظر شمار اعدام‌ها پس از چین مقام دوم را در جهان دارد. بنا به آمار سازمان عفو بین‌الملل، در سال ۲۰۱۳ مقام‌های ایرانی رسماً اعدام ۳۶۹ نفر را تأیید کردند. اما به گفته منابع معتبر تعداد اعدام‌های ایران در سال ۲۰۱۳ بیش از ۷۰۰ نفر بوده است. بنا بر آمار عفو بین‌الملل، تا ۲۵ ماهه سال میلادی جاری، مقامها و رسانه‌های دولتی ایران اعدام ۱۵۱ نفر را تأیید کرده‌اند. اما به گزارش منابع معتبر شمار واقعی کسانی که در سال میلادی جاری اعدام شدند ۱۸۰ نفر بیشتر از آمار رسمی و ۳۳۱ نفر است.

دیدبان حقوق بشر
عدالت برای ایران

عفو بین الملل
اتحاد برای ایران
انجمن حقوق بشرکردستان ایران-ژنو
انجمن دفاع از زندانیان سیاسی آذربایجانی در ایران
انجمن زنان نوبل
بنیاد سیامک پورزند
بنیاد عبدالرحمن برومند
سازمان حقوق بشر ایران
سازمان حقوق بشر بلوچ
عرصه سوم
کارزار لغو گام به گام اعدام (لگام)
کانون مبارزه با نژادپرستی و عرب ستیزی در ایران
کانون مدافعان حقوق بشر
کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران
مرکز اسناد حقوق بشر ایران
مهرانگیز کار
همبستگی برای پایان اعدام

برای کسب اطلاعات بیشتر و یا مصاحبه می توانید با افراد زیر تماس بگیرید:

اتحاد برای ایران
مدیر - فیروزه محمودی
+ ۱ ۵۱۰ ۴۳۵ ۴۱۳۱
Firuzeh@united4iran.org

عفو بین الملل
رسانه های بین المللی
تلفن:
+ ۴۴ (۰) ۲۰ ۷۴۱۳ ۵۵۶۶
+ ۴۴ (۰) ۷۷۷۸ ۴۷۲ ۱۲۶
press@amnesty.org

دیدبان حقوق بشر
در نیویورک، Faraz Sanei (فارسی و انگلیسی)
+۱-۲۱۲-۲۱۶-۱۲۹۰
(موبایل) +۱-۳۱۰-۴۲۸-۰۱۵۳
saneif@hrw.org
تویتر @farazsanei

در واشنگتن دی سی، Joe Stork (انگلیسی)
(موبایل) +۱-۲۰۲-۲۹۹-۴۹۲۵

storkj@hrw.org

در قاهره Tamara Alrifai (انگلیسی، عربی، فرانسه، اسپانیایی)

+۲۰-۱۲۲-۷۵۱-۲۴۵۰

تویتر @TamaraAlrifai